

Stichting de Witte Roos en Fonds 1818 – een korte geschiedenis

Voorgeschiedenis

Stichting de Witte Roos is opgericht door Tjeerd Deelstra.

De oprichter is van jongs af aan geboeid geweest door de schoonheid van de natuur. Hij werd geboren in 1937 in Tuindorp Utrecht en groeide op naast een door Mien Ruys ontworpen park. In de jaren 1950 kreeg hij, als onderdeel van zijn architectuurstudie in Delft, onderricht in de tuin- en landschapsarchitectuur van mevrouw Ruys en professor Bijhouwer. Zijn stedenbouwkundige leermeester professor van Eesteren, die in woorden en werken het belang van natuur onderstreepte, introduceerde hem bij de Rijksplanologische Dienst, waar hij toetrad tot een nieuw gevormd ontwerpteam. Vanuit deze positie droeg hij bij aan de ecologische onderbouwing van de Tweede Nota over de Ruimtelijke Ontwikkeling van Nederland (1966).

In de jaren 1970 kon hij de ecologische benadering van architectuur en stedenbouw verder uitbouwen aan de TU Delft. Hij ontwikkelde, in samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, een eigen stadsecologische aanpak. Dit leidde o.m. tot de vormgeving van het internationale Urban Ecology project als onderdeel van het eerste internationale ecologieprogramma "Man and the Biosphere", gecoördineerd door UNESCO.

In de jaren 1980 richtte hij met steun van het College van Bestuur van de TU Delft 'The International Institute for the Urban Environment (IIUE)' op, met als doel een brug te slaan tussen theorie en praktijk. Sinds 1989 heeft deze organisatie onder leiding van zijn oprichter een veelheid van internationale en Europese samenwerkingsprojecten gerealiseerd.

Europees groenboek

In 1990 nodigde de Europese Commissie het IIUE uit om bij te dragen aan nieuw te ontwikkelen beleid, gericht op het verduurzamen van stedelijk gebied en publiceerde het "Groenboek voor het stadsmilieu". In dit groenboek wordt het belang onderstreept van Europa's cultuurhistorisch gebouwd erfgoed als basis voor een eigen duurzame stedelijke ontwikkeling, en er werd een Europees netwerk voorgesteld van centra's voor lokale duurzaamheidsinitiatieven.

Vervolgens peilde de Commissie of er in Delft zo'n centrum zou kunnen worden gehuisvest. Een vertegenwoordiger van de Commissie trad in overleg met de heer Deelstra en in een gezamenlijk gesprek met de burgemeester van Delft, de heer van Walsum, werd Europese cofinanciering toegezegd. De Commissie stelde als voorwaarde dat de grotere robuuste organisatie van het IIUE als back office zou fungeren voor het lokale centrum. De gemeente bleek bereid tot medewerking en vanwege de maatschappelijke doelstelling van het duurzaamheidscentrum werd besloten om hiervoor een stichting op te richten.

Oprichting Stichting de Witte Roos

De Stichting is opgericht op 26 februari 1991 met als doel het bevorderen van duurzaamheid, vanuit het besef dat hierbij voortgebouwd kan worden op ons historisch erfgoed. Daarbij werd beoogd verschillende sociale groeperingen deelgenoot te maken van een brede duurzaamheidsbeweging.

De oprichter van de stichting bracht zijn uitgebreide ervaring in, opgedaan in samenwerkingsprojecten in binnen- en buitenland, en bewerkstelligde een goede samenwerking met Delftse kennisinstellingen en het onderwijs. Om de praktische mogelijkheden voor duurzame ontwikkeling in historisch erfgoed aanschouwelijk te maken is een huis aan de Oude Delft 73 van de gemeente Delft gekocht, een rijksmonument dat geheel gerestaureerd moest worden.

Direct na oprichting heeft Stichting de Witte Roos geparticipeerd in relevante lokale en regionale gremia, en bijgedragen aan lokale projecten. Tal van initiatieven werden ontplooid door de stichting, waarbij uitwisseling van ervaringen met andere Europese centra meerwaarde bood.

In veel gevallen verleende het IIUE diensten aan de stichting die niet in rekening werden gebracht, onder meer bij de restauratie van het pand aan de Oude Delft 73, dat Huis de Witte Roos wordt genoemd. Medewerking van de TU Delft en lokale HBO-instellingen bood naast inhoudelijke inbreng eveneens financiële dekking voor projectactiviteiten (een vereiste omdat de stichting geen eigen vermogen heeft).

Samenwerking met Fonds 1818

In 2004 kwam Fonds 1818 in beeld. Mevrouw Janssen van Raay, projectadviseur bij Fonds 1818, nam deel aan een fietstocht langs Delftse duurzame projecten. Zij uitte haar waardering voor de aanpak en de beschikbare kennis over duurzame techniek. Fonds 1818 had reeds banden met duurzaamheidscentra in Leiden en Den Haag, maar miste een Delftse pendant. Sindsdien hebben Fonds 1818 en Stichting de Witte Roos een intensieve samenwerking opgebouwd.

Vanaf 2005 heeft Stichting de Witte Roos met steun van Fonds 1818 en met medefinanciering van andere organisaties tal van projecten geïnitieerd.

Enkele voorbeelden:

- Scenarioworkshops over de toekomst van de groene ruimte rond Delft en Zoetermeer (drie bijeenkomsten in het Nutshuis),
- Vijf jaarlijkse streekmarkten in Delft,
- Kookwedstrijd streekproducten "Ready, steady, Cook!",
- Stadskas Delft (communicatietraject),
- Kwintet, een duurzaamheidskaartspel,
- Ecohuis Check, informatiemodules isoleren,
- Ecohuis Fix, adviesdienst met inschakelijking van studenten,
- Excursies en rondleidingen in het demonstratieproject Duurzaam Huis de Witte Roos,
- Community Garden de Witte Roos,
- Challenge of Change: een reeks competities om duurzamer te leven.

Daarnaast werd dankbaar gebruik gemaakt van ondersteuningsmogelijkheden die Fonds 1818 aanbood, zoals het 'Laboratorium van de Toekomst', workshops, netwerkbijeenkomsten en leergangen over velerlei aspecten waarmee fondswervende organisaties en vrijwilligersorganisaties te maken krijgen, en de Sesamacademie.

Anderzijds ondersteunde Stichting de Witte Roos Fonds 1818 met verschillende activiteiten:

- Inbreng in brainstorm, conferenties en duurzaamheidsdiscussies,
- Duurzaamheidstraining voor medewerkers van Fonds 1818,
- Advies voor verduurzaming van het kantoorgebouw en de kantoorhuishouding van Fonds 1818 en tips voor de Nutstuin,
- Faciliteren van een duurzaam ontbijt met aanbieders van streekproducten,
- Aanreiken van duurzaamheidscriteria voor het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven ondersteund door Fonds 1818,
- Verstrekken van duurzaamheidsadviezen aan maatschappelijke organisaties waarbij Fonds 1818 is betrokken.

In 2007 brachten burgemeester Verkerk en wethouder Vuijk, samen met de bestuursvoorzitter van Stichting de Witte Roos een werkbezoek aan de heer De Blij, directeur van Fonds 1818, waarbij zij het belang van het Delftse duurzaamheidscentrum onderstreepten. Fonds 1818 gaf vervolgens een forse startsubsidie voor Stichting de Witte Roos en mevrouw Janssen van Raay introduceerde de stichting bij andere vermogensfondsen.

In 2010 werd samenspraak met Fonds 1818 een werkplan opgesteld voor de periode 2011-2014 getiteld "Ecohuis Holland, van droom naar daad". In de voorbereidingsperiode bracht de heer De Blij samen met mevrouw Janssen van Raay een bezoek aan het Antwerpse Ecohuis, één van Europese duurzaamheidscentrums uit het netwerk de stichting de Witte Roos.

In de loop der jaren zijn contacten onderhouden met verschillende projectadviseurs van Fonds 1818, en heeft Fonds 1818 op royale wijze de uitvoering van het meerjarenplan ondersteund, waarbij ook financieel werd bijgedragen aan deelprojecten uit dit plan.

Van 2010 tot 2015 bouwde Stichting de Witte Roos door middel van het Europese project "Livinggreen" samen met Fonds 1818 via Huis de Witte Roos zijn publieksfunctie uit - in interactie met andere duurzaamheidsorganisaties in Europa.

Resultaat

Om duurzaam renoveren te stimuleren richt Stichting de Witte Roos zich enerzijds op de vraagkant, anderzijds op de aanbodkant. Vanuit dit perspectief kreeg de "Delftse renovatiewinkel" vorm. Hier kunnen bewoners ondersteuning krijgen. Daarnaast zette de stichting "Renonet" op, een netwerk van professionals die kennis uitwisselen t.b.v. het verduurzamen van bestaande bouw. Voor deze groep zijn onder meer trainingsmodules ontwikkeld.

Zo slaat Stichting de Witte Roos een brug tussen veelal gescheiden groepen: enerzijds bewoners, gebruikers en bewonersorganisaties, anderzijds professionals, vaklieden en brancheverenigingen.